

speciem seu formam, quam aliquid perfecte representat, non potest esse nisi una assimilatio; et ideo Patris non est nisi una perfecta imago, scilicet Filii. Sed si non sit perfecta representatio, tunc possunt esse diversae assimilationes ad unum simplex; et ideo diversae creaturae diversimode secundum suum modum divinam similitudinem habent; et propter hoc non est inconveniens, si sint diversi characteres in anima, Trinitati secundum diversa conformantes.

Ad secundum dicendum, quod character corporalis attenditur secundum figuram, quae consistit in terminatione figurati. Et quia impossibile est esse diversas terminationes unius rei, ideo impossibile est ut idem corpus secundum eandem partem diversimode figuretur aut characterizetur. Sed character spiritualis attenditur secundum aliquam spirituales proprietatem. Non est autem inconveniens diversas proprietates non oppositas eisdem inesse secundum eandem partem; et ideo in eadem parte animae plures characteres esse possunt.

Ad tertium dicendum, quod quamvis cujuslibet baptizati et credentis sit confiteri, quando confessio ab eo expectatur; non tamen est cujuslibet se libere exponere, sed tantum confirmati. Et hoc etiam patet in Apostolis, in quibus hoc sacramentum initium sumpsit: quia ante adventum Spiritus sancti confirmantis eos erant clausae fores coenaculi propter metum Judaeorum; postea repleti Spiritu sancto coeperunt loqui cum fiducia et publice verbum Dei, ut patet in Actibus (cap. 1 et 2).

Solutio III. Ad tertiam quaestionem dicendum, quod nihil potest participare actionem vel proprietatem alicujus naturae nisi prius habeat subsistentiam in natura illa; unde cum per baptismum, qui est spiritualis regeneratio, homo acquirit subsistentiam in vita spirituali christianae religionis, non potest non baptizatus aliquid eorum quae ad hanc spirituales vitam pertinent, participare; et ideo non potest percipere confirmationis characterem; et hanc rationem Dionysius assignat in 2 cap. eccl. Hier.

Ad primum ergo dicendum, quod ad ea quae sunt necessitatis, homo admittitur, etiam si hoc non competat ei ex officio; sicut patet quod etiam non habens ordinem in casu necessitatis baptizare potest licite, quamvis hoc non competat sibi ex officio. Similiter etiam quia confiteri nomen Christi, ubi confessio exquiratur, est necessitatis, ideo etiam non baptizatis hoc competit, quamvis hoc non habeant ex officio characteris in sacramento confirmationis suscepti.

Ad secundum dicendum, quod in sacramento eucharistiae illud quod est res et sacramentum, est extra suscipientem; et ideo indispositio illius non impedit quin sit illud quod est res et sacramentum, scilicet corpus Christi verum. Sed hoc quod est res et sacramentum in confirmatione est aliqua forma in suscipiente recepta; et ideo indispositio recipientis impedit impressionem characteris.

Ad tertium dicendum, quod ordo potentiae passivae ad activam est ordo necessitatis: quia qui non habet potentiam passivam ad aliquid recipiendum, nihil recipit nisi miraculose: sed ordo potentiae inferioris activae ad superiorem est tantum ordo congruitatis; et ideo carens baptismali characterem, qui est potentia passiva recipiendi spiritualia, nihil potest recipere de aliis spiritualibus; carens autem characterem inferioris ordinis, qui est

potentia activa, potest recipere characterem superioris ordinis.

ARTICULUS II.

Utrum in confirmatione conferatur gratia gratum faciens. — (5 p. qu. 72, art. 7.)

Ad secundum sic proceditur. 1. Videtur quod gratia gratum faciens, in confirmatione non conferatur. Gratia enim gratum faciens ordinatur contra culpam, et non contra poenam. Sed confirmatio ordinatur contra poenam, et non contra culpam; quia ille qui confirmatur jam non est impius, per baptismum justificatus. Ergo non recipit gratiam gratum facientem.

2. Praeterea, baptismus non habet minus ordinem ad gratiam gratum facientem quam confirmatio. Sed ille qui prius habuit gratiam, per baptismum non accipit gratiam gratum facientem. Ergo cum confirmatus jam habeat gratiam quam in baptismo suscepit, sicut patet in pueris, videtur quod in confirmatione gratia gratum faciens non conferatur.

3. Praeterea, ad id quod potest fieri in mortali peccato non requiritur gratia gratum faciens. Sed aliqui in peccato mortali existentes possunt fortiter nomen Christi confiteri. Ergo cum confirmatio sit sacramentum confessionis Christi, videtur quod non detur ibi gratia gratum faciens.

Sed contra, sacramentum novae legis efficit quod figurat. Sed per unionem chrisimatis significatur unctio gratiae. Ergo in confirmatione gratia gratum faciens conferatur.

Praeterea, in littera dicitur, quod ibi datur Spiritus sanctus. Sed in primo libro, dist. 16, qu. 1, art. 2, dicitur est, quod missio Spiritus sancti non est sine gratia gratum faciente. Ergo in confirmatione datur gratia gratum faciens.

QUAESTIUNCULA II.

Uterius. 1. Videtur, quod sit eadem cum gratia baptismali. Duo enim accidentia ejusdem speciei non possunt esse in eodem simplici et indivisibili. Sed subjectum gratiae gratum facientis est essentia animae, quae est una et simplex. Ergo in ea non possunt esse diversae gratiae; et ideo cum gratia baptismalis sit ibi, gratia in confirmatione data erit penitus idem.

2. Praeterea, eadem est gratia quae est in virtutibus et donis. Sed per baptismum conferuntur gratia cum omnibus virtutibus, ut supra dicitur est, dist. 1, qu. 1, art. 4, quaestione 3; in confirmatione autem datur gratia cum septiformi plenitudine Spiritus sancti, ut in littera dicitur, quod ad septem dona pertinet. Ergo eadem est gratia quae datur in confirmatione et in baptismo.

3. Praeterea, major est distinctio virtutum quam gratiae. Sed ad eandem virtutem pertinet credere et confiteri, scilicet ad fidem. Ergo multo fortius pertinet ad eandem gratiam; ergo gratia baptismalis quae perficit ad credendum et gratia confirmationis quae perficit ad confitendum, est eadem gratia.

Sed contra, causae diversae inducunt diversos effectus. Sed aliud est sacramentum exterius in baptismo quam in confirmatione, et alius character interior, ut dicitur est, quae sunt causa gratiae. Ergo et alia est gratia utrobique.

Praeterea, contra diversos morbos datur diversa medicina. Sed contra alium morbum ordinatur confirmatio et baptismus, ut supra, dist. 2, qu. 1, art. 1 in corp., dicitur est. Ergo alia est gratia quae in medicinam morbi in sacramento utroque datur.

QUAESTIUNCULA III.

Uterius. 1. Videtur quod gratia confirmationis non perficiat gratiam baptismalem. Omnis enim perfectio quae confirmationi ascribitur, ad dona vel virtutes pertinet; sicut fortiter confiteri, et persistere, quod est fortitudinis virtutis vel doni. Sed in baptismo, ubi conferuntur gratia, conferuntur et virtutes et dona, quae in gratia connexionem habent, ut dicitur est supra, dist. 1, quaest. 1, art. 4, quaestione 3. Ergo gratia confirmationis non perficit gratiam baptismalem.

2. Praeterea, ex eodem habitu operatur et perficitur, ut dicitur in 2 Ethic. (cap. 1). Sed gratia baptismalis per baptismum acquiritur. Ergo non perficitur per confirmationem.

3. Praeterea, in augmento fit idem ex eo quod auget et quod augetur. Sed gratia baptismalis differt a gratia confirmationis. Ergo gratia confirmationis non perficit gratiam baptismalem.

Sed contra, secundum Dionysium (de eccl. Hierarch., cap. 3, part. 1), baptismus est illuminatio, chrisma autem perfectio. Sed perfectio consummat illuminationem sicut illuminatio purgationem. Ergo confirmatio chrisimatis consummat gratiam baptismalem.

Praeterea, in omnibus perfectionibus ordinatis ad invicem ita est quod secunda perficit primam. Sed confirmationis gratia superadditur ad gratiam baptismalem. Ergo gratia confirmationis perficit gratiam baptismalem.

Solutio I. Respondeo dicendum ad primam quaestionem, quod in quolibet sacramento est aliqua sanctificatio. Sed quaedam est sanctificatio in sacramento quae est communis omnibus sacramentis, scilicet emundatio a peccato vel a reliquiis peccati; et quaedam sanctificatio quae est specialis quibusdam sacramentis imprimendis characterem, scilicet deputatio ad aliquid sacrum. Utraque autem sanctificatio gratiam gratum facientem requirit: quia illud quod directe contrariatur peccato, est gratia; contraria autem contrariis curantur. Unde idem remedium adhiberi non potest contra peccatum et sequelas ejus, nisi per gratiam gratum facientem. Et ideo in omni sacramento novae legis gratia gratum faciens conferuntur, ut dicitur est supra, dist. 2, qu. 1, art. 1, quaestione 1 et 2. Similiter autem accessus ad sacra non est licitus immundis, nec aliquis ab immunditia liberari potest nisi per gratiam, nec effici idoneus ad sacra ministranda vel percipienda; et ideo oportet quod in sacramentis quae characterem imprimunt, gratia gratum faciens imprimatur. Cum ergo confirmatio sit sacramentum novae legis characterem imprimens, ex duplici parte necessarium est quod gratiam gratum facientem conferat.

Ad primum ergo dicendum, quod confirmatio ordinatur contra poenam quae est ex culpa causata, et ad culpam inclinans; et ideo ex consequenti habet repugnantiam ad gratiam; et propter hoc contra ipsam oportet quod gratia gratum faciens detur; et ideo si invenit aliquam culpam quae fi-

etum non faciat, delet illam, sicut patet de culpa veniali; quamvis non principaliter contra culpam ordinetur.

Ad secundum dicendum, quod baptismus est sacramentum necessitatis; et ideo gratia quae conferuntur in baptismo, ordinatur in communem statum salutis, et non in aliquem specialem effectum; et propter hoc per baptismum ei qui habuit gratiam gratum facientem, non additur alia gratia nova, sed illa quae prius inerat, augetur. Secus autem est de confirmatione, quae non est sacramentum necessitatis; unde ejus gratia ad aliquem specialem effectum ordinatur; et propter hoc gratia confirmationis potest addi ad gratiam quae perficitur in communi statu vitae.

Ad tertium dicendum, quod quamvis aliquis possit constanter, etiam si sit in mortali peccato, fidem Christi confiteri, non tamen est idonea illa confessio, quia non est *speciosa laus in ore peccatoris*, Eccl. 13, 9, nec iterum est meritoria ad salutem. Sacramentum autem ordinatur non solum ad hoc quod aliquid fiat qualitercumque, sed ad hoc quod aliquid idonee fiat, nisi sit defectus ex parte recipientis sacramentum.

Solutio II. Ad secundam quaestionem dicendum, quod, sicut supra dicitur est, sacramentales gratiae ad invicem distinctae sunt secundum distinctionem eorum ad quae ordinantur, sicut et virtutes; quamvis earum distinctio non ita appareat sicut distinctio virtutum, quia earum effectus non sunt ita manifesti sicut effectus virtutum. Ita etiam videmus in virtutibus moralibus; quia ubi est specialis difficultas, requiritur specialis virtus; unde alia est virtus quae dirigit in magnis sumptibus secundum magnificentiam, ab ea quae in communibus donis et sumptibus perficit, scilicet liberalitate. Et quia gratia baptismalis datur ad perficiendum in his quae pertinent ad communem statum vitae christianae, gratia autem confirmationis ad perficiendum in his quae sunt difficillima in isto statu, scilicet confiteri nomen Christi contra persecutores; ideo speciali gratia ad hoc indiget; et propter hoc alia est gratia confirmationis a gratia baptismi, et contra alium defectum datur. Gratia enim baptismi datur contra defectum qui impedit omnem statum iustitiae in vita christiana, scilicet contra peccatum originale et actuale; gratia autem confirmationis contra defectum oppositum robori quod exigitur in confessoribus nominis Christi, scilicet contra infirmitatem (1).

Ad primum ergo dicendum, quod gratia confirmationis et baptismi non sunt ejusdem speciei, ut dicitur est; et ideo nihil prohibet quod in eodem indivisibili sint. Vel dicendum, quod gratia baptismalis ex essentia animae derivatur in intellectum (2), quod est ad recte et perfecte credendum; sed gratia confirmationis respicit magis irascibilem, ad quam pertinet fortitudo et robor.

Ad secundum dicendum, quod gratia sacramentalis, quae est principalis effectus sacramenti, quamvis habeat connexionem cum gratia quae est in virtutibus et donis, tamen est alia ab ea: quia gratia sacramentalis perficit removendo primo et principaliter defectum ex peccato consequentem; sed gratia virtutum et donorum perficit inclinandum

(1) *Id.* scilicet infirmitati.

(2) *Id.* derivatur intellectus.

ad bonum virtutis et doni; sicut gratia confirmationis removendo infirmitatis morbum; fortitudinis autem donum vel virtus inclinando ad bonum quod est proprium virtuti vel dono. Et ideo quamvis in baptismo dentur virtutes et dona, et similiter in confirmatione, non oportet quod sit eadem gratia sacramentalis utrobique.

Ad tertium dicendum, quod confiteri ubi ex confessione imminet mortis periculum, non est tantum fidei, sed indiget auxilio alterius virtutis, scilicet fortitudinis; et similiter etiam indiget alia gratia sacramentali, quae removeat effectum oppositum fortitudini.

Solutio III. Ad tertiam quaestionem dicendum, quod, ut supra dictum est, dist. 1, quaest. 3, art. 4, quaestione 3, sicut gratia gratum faciens, quae essentiam animae perficit, differt a virtutibus et donis quae ab ipsa fluunt, ita etiam differt a gratia quae est proprius effectus sacramentorum; tamen est ei connexa, sicut et connexionem habet ad virtutes et dona; unde in sacramentis principaliter datur gratia sacramentalis, quae differt in diversis sacramentis; et per consequens gratia virtutum et donorum, quae est communis in omnibus sacramentis. Secundum hoc ergo gratia baptismalis potest dici dupliciter. Uno modo illa quae est principalis et proprius effectus baptismi, operans contra morbum: alio modo gratia quae est effectus baptismi ex consequenti, et per quamdam connexionem: et similiter distinguendum est de gratia confirmationis. Accipiendo ergo gratiam baptismalem et confirmationis primo modo, sicut sunt diversae gratiae; et ideo non perficit eam directe, quasi cedens in eandem essentiam cum ipsa, sed directe perficit ipsum baptismum ad aliquid aliud; et per consequens etiam ipsa baptismalis gratia perfectius et nobiliter esse habet, sicut et anima sensibilis est perfectior adjuncta rationali, et virtus adjuncta dono, et liberalitas adjuncta magnificentiae. Accipiendo autem gratiam baptismalem et confirmationis secundo modo, sicut directe augeat eam, cedens in eandem essentiam cum ipsa, sicut baptismus directe augeat gratiam quam prius invenit.

Et per hoc patet responsio ad utramque partem.

QUAESTIO III.

Deinde quaeritur de celebratione huius sacramenti; et circa hoc quaeruntur tria: 1.º quis possit conferre hoc sacramentum; 2.º quis debeat recipere; 3.º de ritu et modo recipiendi.

ARTICULUS PRIMUS.

Utrum quilibet non ordinatus possit alium confirmare. — (5 p., quaest. 72, art. 2.)

Ad primum sic proceditur. 1. Videtur quod quilibet non ordinatus possit alium confirmare. Efficacia enim sacramentorum est a virtute verborum. Sed quilibet, etiam non ordinatus, potest verba proferre quae sunt forma huius sacramenti. Ergo non ordinatus potest confirmare.

2. Praeterea, unumquodque potest agere secundum formam quam habet: quia unumquodque agit secundum quod est actu. Sed aliquis non ordinatus habet characterem confirmationis. Ergo potest confirmare.

3. Praeterea, quanto aliquid sacramentum est maioris necessitatis, tanto indiget majori discretionem et attentione in ministrando. Sed baptismus est sacramentum necessitatis. Ergo cum illud quod requirit majorem discretionem debeat maioribus committi, videtur quod ex quo non ordinatus potest baptizare, etiam possit confirmare.

Sed contra est quod Hugo de S. Victore dicit (de Sacramentis, lib. 2, part. 2, cap. 3), quod administratio Ecclesiae consistit in ordinibus ministrorum, et sacramentis. Ergo sicut sine sacramento non potest quis confirmari, ita nec sine ordine confirmantur.

Praeterea, unctio confirmationis est dignior quam extremae unctionis. Sed illa non potest fieri nisi ab ordinatis, ut patet Jacob. ult. Ergo nec ista.

QUAESTIUNCULA II.

Uterius. 1. Videtur quod sacerdos simplex, etiam si non sit Episcopus, possit confirmare. Baptismus enim quantum ad aliquid est maioris efficaciam quam confirmatio. Sed sacerdos ex suo officio potest baptizare. Ergo et confirmare.

2. Praeterea, sicut confirmationis sacramentum ad perfectionem pertinet, ita et eucharistiae, secundum Dionysium (de ecel. Hierarch., cap. 4 et 3.). Sed sacerdos est proprius minister sacramenti eucharistiae. Ergo ipse potest confirmare.

3. Praeterea, in sacramentis ex parte conferentis requiritur ordo et intentio. Sed Episcopus non habet alium ordinem vel characterem quem non habet simplex sacerdos. Ergo sicut Episcopus, ita et sacerdos potest confirmare, si intentionem confirmandi habeat.

Sed contra, soli Episcopi in loco Apostolorum succedunt. Sed soli Apostoli in primitiva Ecclesia manus imponebant, quod erat confirmare. Ergo soli Episcopi nunc possunt confirmare.

Praeterea, in ordine ecclesiasticae hierarchiae, secundum Dionysium (ubi sup.), soli Episcopi sunt perfectiores. Sed, secundum eundem, sicut aliquis per exorcismum purgatur, et per baptismum illuminatur, ita per confirmationem chrisma perficitur. Ergo soli Episcopi possunt confirmare.

QUAESTIUNCULA III.

Uterius. 1. Videtur quod sacerdos simplex ex commissione Papae non possit confirmare. Sicut enim se habet hoc quod est sacerdotis ad sacerdotem, ita quod est Episcopi ad Episcopum. Sed nullus non sacerdos potest propter Papae commissionem eucharistiam conficere, quod est sacerdotem. Ergo similiter ex commissione Papae nullus potest non Episcopus confirmare, quod est Episcopi.

2. Praeterea, sicut conferre sacerdotalem ordinem est Episcopi, ita et confirmare. Sed nullus non Episcopus ex mandato Papae posset aliquid in sacerdotem promovere. Ergo nullus ex Papae mandato, qui non sit Episcopus, potest praebere confirmationis sacramentum.

3. Praeterea, quicumque potest ex mandato vel ex commissione alicujus baptizare, si sine commissione baptizat eum qui non est sibi subditus, extra casum necessitatis, baptizatus est, quamvis peccet. Sed si sacerdos sine commissione alicujus confirmet, non est confirmatus. Ergo non potest ex commissione Papae confirmare.

Sed contra est quod in littera dicitur, quod Gregorius in casu permisit quod simplices sacerdotes possent confirmare (ut habetur dist. 95, cap. *Pervenit*).

Praeterea, majus est ordinem conferre quam confirmare. Sed ex mandato Papae aliqui non Episcopi conferunt quosdam ordines; sicut sunt Presbyteri Cardinales, qui conferunt minores ordines. Ergo multo fortius ex mandato Papae potest aliquis simplex sacerdos confirmare.

Solutio I. Respondeo dicendum ad primam quaestionem, quod proprii dispensatores sacramentorum sunt ministri Ecclesiae per sacramentum ordinis consecrati, ut sint medi inter Deum et plebem, divina populo tradentes; et ideo solis eis competit ex officio sacramenta ministrare, nec per alium conferri possunt, excepto baptismum propter necessitatem. Unde eum confirmatio non sit sacramentum necessitatis, non poterit nisi ab ordinatis conferri.

Ad primum ergo dicendum, quod efficacia sacramenti non tantum est ex verbis prolatis, sed etiam ex materia debita, et persona conveniente; et ideo, si sit defectus in persona ministri, verba prolata ab alio non possunt efficaciam sacramenti praebere.

Ad secundum dicendum, quod perfectio personalis huius vel illius nihil facit ad collationem sacramentorum: quod patet ex hoc quod sacramenta conferuntur a bonis ministris et malis; sed exigitur perfectio huius inquantum est minister Ecclesiae, sicut in naturalibus ad hoc quod forma se in alteram materiam transfundat per sui similitudinem, requiritur qualitas activa. Et quia per confirmationis sacramentum non efficitur aliquid minister Ecclesiae, quamvis quamdam naturalem perfectionem consequatur, ideo non oportet quod quilibet confirmatus confirmare possit.

Ad tertium dicendum, quod omnia sacramenta indigent aequaliter intentione; sed illa quae omnibus sunt conferenda, non indigent discretionem, qua unus repellatur, et alius admittatur: quia a sacramentis necessitatis nullus debet excludi; et ideo quilibet etiam sacerdoti committitur illa sacramenta conferre, non autem illa quibus aliquis ad statum perfectionis promovetur.

Solutio II. Ad secundam quaestionem dicendum, quod in omnibus artibus et potentis ordinatis, vel habitibus, ita est quod ultima perfectio reservatur inducenda per supremam artem in genere illo; sicut artes quae operantur circa materiam navis, reservant inductionem formae arti superiori, quae navim compingit; et illa reservat ulterius finem, scilicet usum navis, arti superiori, scilicet gubernatoriae. Unde cum Episcopi in ecclesiastica hierarchia teneant supremum locum, illud quod est ultimum in actionibus hierarchicis, eis reservandum fuit. Et quia perficere alicum hoc modo quod sit supra communem statum aliorum, est supremum in actionibus hierarchicis, ideo sacramentum confirmationis et ordinis, quibus hoc efficitur, solis Episcopis dispensanda reservantur.

Ad primum ergo dicendum, quod baptismus, cum sit sacramentum necessitatis, communiter omnibus competit; et ideo per ipsum non ponitur aliquis supra communem statum, sicut fit per confirmationem, ut prius etiam dictum est.

Ad secundum dicendum, quod eucharistia, si-

cut confirmatio et ordo, est sacramentum perfecti; sed in hoc differt ab aliis, quia in ordine et confirmatione illud quod est ibi res et sacramentum, est aliquid in suscipiente acquisitum; et ideo suscipientem haec sacramenta promovent ad perfectionem quamdam ultra communem statum fidelium; sed eucharistia habet illud quod est res et sacramentum, in se, non in suscipiente; et ideo per sumptionem eucharistiae non acquirit aliquis perfectionem ultra communem statum, cum non imprimatur character; sed perficit unumquemque in suo statu; et ideo etiam secundum Dionysium quilibet sacramento eucharistiae perceptio adiungitur; et ideo non est simile de eucharistia et de aliis.

Ad tertium dicendum, quod quamvis Episcopus non habeat alicum ordinem supra sacerdotem, secundum quod ordines distinguuntur per actus relatos ad corpus Domini, verumtamen habet alicum ordinem supra sacerdotem, secundum quod ordines distinguuntur per actus supra corpus mysticum. Unde Dionysius in eccles. Hierarch. (cap. 3, part. 1), ponit Episcopatum ordinem; unde et cum quadam consecratione dignitas episcopalis confertur; et ideo in promotione membrorum corporis mystici aliquid potest competere Episcopo quod non competit simplici sacerdoti.

Solutio III. Ad tertiam quaestionem dicendum, quod circa hoc est multiplex opinio.

Quidam enim dicunt, quod presbyter simplex non possit ex mandato Papae confirmare; et quod dicitur de Gregorio ad Januarium scribente (lib. 5, epist. 26), exponunt quod illi presbyteri ex mandato Papae non conferebant sacramentum confirmationis, sed aliquid sacramentale simile illi sacramento, sicut alicui porrigitur panis benedictus loco eucharistiae. Sed non videtur conveniens, ut talem simulationem in dispensatione sacramentorum induxisset Gregorius, vel sustinisset: quia dispensatio sacramentorum pertinet ad veritatem doctrinae, quae non est propter scandalum dimittenda.

Et ideo alii dicunt, quod auctoritas Papae tanta est quod ejus mandato quilibet potest conferre quod habet, ut confirmatus confirmare, sacerdos sacerdotium conferre, diaconus diaconatum; non autem mandato ipsius potest aliquid conferre quod non habet, ut diaconus ordinem sacerdotalem. Sed haec opinio videtur nimis ampla; et ideo media via secundum alios tenenda est.

Et ideo sciendum est, quod cum Episcopatus non addat aliquid supra sacerdotium per relationem ad corpus Domini verum, sed solum per relationem ad corpus mysticum, Papa per hoc quod est Episcoporum summus, non dicitur habere plenitudinem potestatis per relationem ad corpus Domini verum, sed per relationem ad corpus mysticum. Et quia gratia sacramentalis descendit in corpus mysticum a capite, ideo omnis operatio in corpus mysticum sacramentalis, per quam gratia datur, dependet ab operatione sacramentali super corpus Domini verum; et ideo solus sacerdos potest absolvere in foro (1) poenitentiali, et baptizare ex officio. Et ideo dicendum, quod promovere ad illas perfectiones quae non respiciunt corpus Domini verum, sed solum corpus mysticum, potest a Papa, qui habet plenitudinem pontificalis potestatis,

(1) *At. in loco.*

committi sacerdoti, qui habet actum summum super corpus Domini verum; non autem diacono, vel alicui inferiori, qui non habet perficere corpus Domini verum, sicut nec absolvere in foro poenitentiali. Non autem potest simpliciter sacerdoti committere promovere ad perfectionem quae respicit aliquo modo corpus Domini verum; et ideo simplex sacerdos ex mandato Papae non potest conferre ordinem sacerdotii: quia ordines sacri habent actum supra corpus Domini verum, vel supra materiam ejus. Potest autem concedere simplici sacerdoti quod conferat minores ordines, quia isti nullum actum habent supra corpus Domini verum, vel materiam ejus, nec etiam supra corpus mysticum habent (1) actum per quem gratia conferatur; sed habent ex officio quosdam actus secundarios et praeparatorios; et similiter potest concedere alicui sacerdoti quod confirmet: quia confirmatio perficit eum in actu corporis mystici, non autem habet aliquam relationem ad corpus Domini verum.

Et per hoc de facili patet solutio ad objecta.

ARTICULUS II.

Utrum Christus debuerit sacramentum confirmationis accipere. — (5 p., qu. 72, art. 8.)

Ad secundum sic proceditur. 1. Videtur quod Christus debuerit sacramentum confirmationis accipere. Sacramentum enim confirmationis confert majorem plenitudinem gratiae quam baptismus. Sed Christus baptizari voluit, ut tactu mundissimae suae carnis efficaciam baptismi praerberet. Ergo similiter debuit confirmationem accipere.

2. Praeterea, confirmatio ad hoc datur ut homo in confessione veritatis usque ad mortem firmiter stet. Sed Christus dedit omnibus exemplum pro veritate moriendi. Ergo hoc sacramentum maxime debuit accipere.

Sed contra, confirmatur quod infirmum est. Sed infirmitas spiritualis in Christo non fuit. Ergo nec confirmari debuit.

QUAESTIUNCULA II.

Uterius. 1. Videtur quod hoc sacramentum pueris non sit conferendum. Quia hoc sacramentum supra communem statum promovet, sicut et sacramentum ordinis. Sed illud sacramentum non confertur pueris. Ergo nec istud.

2. Praeterea, hoc sacramentum datur ad confirmandum fidem, et ad pugnandum pro ipsa. Sed hoc non competit pueris. Ergo non debent hoc sacramentum suscipere.

Sed contra, gratia baptismalis est immediata dispositio ad gratiam confirmationis. Sed baptismus confertur pueris. Ergo confirmatio debet pueris dari.

QUAESTIUNCULA III.

Uterius. 1. Videtur quod non debeat dari omnibus adultis. Illud enim quod omnibus datur, non excedit communem statum, ut dictum est. Sed confirmatio ponit supra communem statum, ut supra dictum est. Ergo non debet omnibus dari.

2. Praeterea, hoc sacramentum est ad robur in

(1) *Al. deest habent.*

pugna spirituali. Sed pugnare non est mulierum propter inbecillitatem sexus. Ergo nec hoc sacramentum eis competit.

5. Praeterea, confirmatio est sacramentum confessionis. Sed muti non possunt confiteri. Ergo non debet eis dari hoc sacramentum.

4. Praeterea, morientes a pugna hujus vitae subtrahuntur. Sed ad robur in pugna hujus vitae datur confirmatio. Ergo non debet morientibus dari.

Sed contra est quod dicit Hugo de S. Viatore (de Sacram., lib. 2, part. 7, cap. 5), quod omnino periculosum esset, si ab hac vita sine confirmatione migrare contingeret. Ergo omnibus dandum est hoc sacramentum.

Praeterea, ad robur in hoc sacramentum datur septiformis gratia Spiritus sancti. Sed haec omnis est necessaria. Ergo et sacramentum confirmationis omnibus dari competit.

Solutio I. Respondeo dicendum ad primam quaestionem, quod suscipere baptismum est in praeecepto, cum sit sacramentum necessitatis; et ideo Dominus voluit baptizari, quamvis in baptismo nihil susceperet, sed magis contulerit ut forma obediendi mandatis omnibus praerberet per ipsum; et propter hoc dixit ad baptismum veniens: *Sic decet nos implere omnem justitiam*; Matth. 5, 43. Justitia enim consistit in obedientia legis, ut Philosophus dicit in 3 Ethic. (cap. 1). Sed sacramentum confirmationis non est necessitatis, sed utilitatis alicujus consequendae causa accipitur; et ideo cum Dominus non acceperit aliquid a sacramentis, non debuit sacramentum confirmationis accipere, sicut nec sacramentum ordinis: quia potestas excellentiae in sacramentis, et plenitudo Spiritus sancti in ipso a sui conceptione fuit, et sic non oportebat nisi quod in ipso erat innoscere: quod factum est per adventum columbae super ipsum.

Et per hoc patet solutio ad objecta.

Solutio II. Ad secundam quaestionem dicendum, quod perfectio quae confertur in ordine et confirmatione, in hoc differunt, quod perfectio ordinis est ad aliquid dispensandum, perfectio autem confirmationis est ad standum fortiter in seipso. Ad hoc autem quod dispensatio alicujus rei detur alicui, requiritur idoneitas aliqua praexistens in eo qui dispensationem recipit propter periculum quod potest imminere ex prava dispensatione; et ideo perfectio ordinis non confertur pueris. Sed perfectio qua quis in seipso perficitur, non praerogit aliam perfectionem, sed ipsa perfectione quis idoneus redditur; nec ex hoc aliquid periculum imminere potest; et ideo confirmatio potest puero tradi, et convenienter traditur: quia infantilis aetas non patitur fictionem, qua effectus sacramenti in traditione impediatur; et ideo quamvis tunc non competat ei confiteri vel pugnare, certum tamen est quod effectum sacramenti plene recipit, per quem erit idoneus ad pugnam et confessionem ad perfectam aetatem veniens, nisi gratiam acceptam per peccatum amittat.

Et per hoc patet solutio ad objecta.

Solutio III. Ad tertiam quaestionem dicendum, quod sicut dictum est, perfectio in confirmatione collata non praerogit aliam perfectionem, sed per eam quis in seipso perficitur, ut sit idoneus ad pugnam spirituales. Et quia cuilibet est conveniens et bonum, ut in pugna spirituali fortitudinem ha-

beat; ideo ab hoc sacramento nullus excludi debet qui sit baptizatus.

Ad primum ergo dicendum, quod non ponit supra communem statum quantum ad dispensationem alicujus sacramenti, sed quantum ad confessionem sacramentorum; et haec perfectio vel excellentia omnibus membris Ecclesiae competit per hoc sacramentum confirmationis collata.

Ad secundum dicendum, quod etiam quaedam mulieres in pugna spirituali gloriosum reportaverunt ab hoste triumphum, sicut patet de beata Agnete, et beata Caecilia et aliis: unde ab hoc sacramento mulieres non sunt excludendae.

Ad tertium dicendum, quod quamvis muti non possint confiteri ore, possunt confiteri nutibus, et possunt habere voluntatem et propositum confitendi; et ideo eis non debet denegari hoc sacramentum.

Ad quartum dicendum, quod quamvis morientes abstrahantur a pugna, tamen vadunt ad locum praemii, in quo secundum mensuram gratiae datur mensura gloriae; et ideo indigent plenitudine gratiae, quae in pugna perficit, propter finem pugnae consequendum.

ARTICULUS III.

Utrum exigitur quod aliquis teneat aliquem ad confirmationem. — (5 p., quaest. 72, art. 9 et 10.)

Ad tertium sic proceditur. 1. Videtur quod non exigitur quod aliquis teneat aliquem ad confirmationem. Ille enim qui habet immediatam relationem ad principem, sicut liberi, non oportet quod mediantibus aliquibus coram principe compareat, sicut servi comparent mediantibus dominis et filiifamilias mediantibus patribus. Sed confirmandus jam habet immediatam relationem ad principem Ecclesiae, cum sit membrum Ecclesiae per baptismum. Ergo quamvis baptizatus per alium debeat praesentari, tamen confirmandus nullo modo debet per alium ad confirmationem teneri, praecipue si sit adultus.

2. Praeterea, fortitudo minus competit mulieribus quam viris. Prov. ultim. 10: *Mulierem fortem quis inveniet?* Sed confirmatio est sacramentum fortitudinis, quia in eo datur Spiritus sanctus ad robur. Ergo ad minus mulier non debet tenere virum ad confirmationem.

Sed contra, videtur etiam quod non confirmatus possit tenere ad confirmationem. Quia majus est sacramentum conferre quam ad sacramentum suscipiendum (1) aliquem tenere. Sed non confirmatus potest sacramentum baptismi conferre. Ergo multo fortius potest ad confirmationem tenere.

QUAESTIUNCULA II.

Uterius. 1. Videtur quod non debeat fieri linctio chrismatis tantum in fronte. Quia vertex est nobilior pars corporis quam frons, quia ibi est organum cogitativae, hic autem organum phantasiae. Sed sacerdos, qui est inferior quam Episcopus, ungit baptizatos chrismate in vertice. Ergo

(1) *Al. subsequendum.*

Episcopus non debet ungere chrismate confirmandos in fronte.

2. Praeterea, confirmatio est sacramentum confessionis. Sed confessio fit ore. Ergo unctio confirmationis magis deberet in ore fieri.

3. Praeterea, frons est locus nudus et patens. Sed hic de facili sordes contrahit. Cum ergo chrismata sit servandum ab omni inquinamento, videtur quod non congrue fiat unctio in fronte.

Sed contra, in confirmatione datur Spiritus sanctus ad robur. Sed robur in fronte significatur, ut patet Ezech. 5, 8: *Ecce dedi... frontem tuam duriorum frontibus eorum.* Ergo in fronte debet fieri unctio confirmationis.

Praeterea, Apocal. 7, 5, Angelus dicit: *Quoad usque signemus servos Dei vivi in frontibus eorum.* Sed Episcopi dicuntur Angeli, ut patet Apoc. 5. Ergo eorum est in fronte signare.

QUAESTIUNCULA III.

Uterius. 1. Videtur quod confirmatio possit iterari. Sicut enim confirmatio datur ad robur fidei, ita eucharistia ad robur caritatis. Sed eucharistia iteratur. Ergo et confirmatio.

2. Praeterea, si morbus iteratur, et medicina iterari debet. Sed morbus contra quem datur hoc sacramentum, potest iterari, scilicet spiritualis infirmitas. Ergo et sacramentum debet iterari.

Sed contra, sicut in baptismo imprimitur character, ita et in confirmatione. Sed baptismus non iteratur. Ergo nec confirmatio.

Solutio I. Respondeo dicendum ad primam quaestionem, quod in sacramento confirmationis datur Spiritus sanctus ad robur. Unde propter hoc aliquis ad confirmationem accedit, quia se habere robur standi non praesumit; et ideo institutum fuit ut ab altero teneatur, ad significandum quod per se stare non posset.

Ad primum ergo dicendum, quod ille qui est mediator in hoc sacramento, non habet officium repraesentandi quasi extraneum, sicut est in baptismo, neque suscipiendi quasi instruendum: sed solum tenendi quasi infirmum.

Ad secundum dicendum, quod fortitudo spiritualis est per Christum, in quo non est masculus et femina, ut dicitur ad Galat. 5; et ita non differt utrum vir mulierem, vel mulier virum teneat; quamvis quidam contrarium dicant, scilicet quod mulier virum tenere non potest.

Solutio II. Ad secundam quaestionem dicendum, quod homo potest impediri a libera et aperta confessione nominis Christi propter duo; scilicet propter timorem mortis, et propter confusionem, quae est timor ignominiae. Utriusque autem signum praecipue in facie manifestatur: quia pallescent timentes, et rubent verecundati, ut dicitur in 4 Ethic. (cap. 13 vel 17), et praecipue in fronte quae est pars magis aperta, et imaginatio, ex qua procedunt passionis praedictae, vicina; et ideo cum confirmatio detur ad liberam confessionem nominis Christi, convenienter ungitur confirmati in fronte.

Ad primum ergo dicendum, quod unctio quae datur in vertice a sacerdote, significat dignitatem regalem et sacerdotalem in baptizato, quia incipit esse de numero illorum quibus dicitur: *Vos estis gens sancta, regale sacerdotium*, 1 Petr. 2, 9; et

